

pre nedostatok vecnej pasívnej legitimácie nemohol rozhodovať o jej návrhu, i keby dospel k právnomu záveru o opodstatnenosti tvrdenia o reálnej deľbe. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 23. februára 2006 sp. zn. 5 Co 321/2005 na odvolanie navrhovateľky rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcom trovy odvolacieho konania 6 159,40 Sk na účet právneho zástupcu do 3 dní. Proti rozsudku pripustil dovolanie. Poukázal na to, že predmetom konania je určenie vlastníctva k nehnuteľnosti – parcele č. X. –TTP o výmere X. m², zapísanej na LV č. X. na odporcov. Táto bola vytvorená z pozemnoknižnej parcely č. X. zapísanej v 16-tich pozemnoknižných vložkách uvedených súdom prvého stupňa na podiely jednotlivých spoluvlastníkov. Matka navrhovateľky, od ktorej si navrhovateľka svoje vlastnícke právo odvodzuje (J. P.), bola zapísaná ako pozemniknižná vlastníčka len ako spoluvlastníčka v jedinej pozemnoknižnej vložke č. X.. Bol toho názoru, že pri určení vlastníckeho práva v prospech navrhovateľky, keď ide o nerozlučné spoločenstvo (§ 91 ods. 2 O. s. p.) bolo jej povinnosťou ako účastníčky konania uviesť na strane odporcov všetkých pozemnoknižných spoluvlastníkov. Preto súd prvého stupňa rozhodol správne, keď pre tento nedostatok návrh zamietol. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. V zmysle § 238 ods. 3 O. s. p. (účinného od 1. 9. 2005) pripustil dovolanie na otázku, či je nutné žalovať aj ostatných pozemnoknižných spoluvlastníkov nespochybňujúcich vlastníctvo, resp. reálnu deľbu navrhovateľky.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Bola toho názoru, že svojím návrhom dostatočným spôsobom vymedzila okruh účastníkov konania, keďže sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti č. X. t. č. zapísanej na LV č. X. vo vlastníctve odporcov. Uviedla, že jej vlastníčkou (resp. bývalej pozemnoknižnej nehnuteľnosti) je na základe reálnej deľby, čo nebolo medzi bývalými pozemnoknižnými spoluvlastníkmi nikdy sporné a z ich strany od času reálnej deľby nikdy nedošlo k spochybneniu skutočnosti, že sa stala vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Reálnu deľbu všetci bývalí pozemnoknižní spoluvlastníci rešpektovali a rešpektujú. Nie je preto dôvod, aby tieto osoby boli účastníkmi konania o určenie vlastníckeho práva, ale účastníkmi konania musia byť osoby, na strane navrhovateľa ten, kto o sebe tvrdí, že je vlastníkom nehnuteľnosti a na strane odporcu tie osoby, ktoré jej vlastnícke právo spochybňujú a ktorým svedčí zápis

vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Takýmito osobami sú práve odporcovia, ktorí nielen o sebe tvrdia, že sú vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti, ale týmto osobám svedčí zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Ostatným bývalým pozemnoknižným spoluvlastníkom zápis v katastri nehnuteľností na LV nesvedčí, ba naopak podľa znaleckého dokazovania je v pozemkovej knihe zaznamenaná reálna deľba, ku ktorej došlo v dávnej minulosti a na základe ktorej sa stala výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Keďže údaje v katastri nehnuteľností sú hodnoverné a záväzné dovtedy, než sa preukáže opak, musia byť práve odporcovia 1, 2 účastníkmi konania na strane odporcov. Neexistuje jediný dôvod prečo by mali byť účastníkmi konania bývalí pozemnoknižní spoluvlastníci, ktorí napokon jej vlastníctvo nespochybňujú. O prípad uvedený v § 91 ods. 2 O. s. p. by sa jednalo v prípade konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva patriaceho viacerým spoluvlastníkom. O takýto prípad sa nejedná, ale ide o určenie vlastníckeho práva a podľa judikatúry (napr. R 65/1972) pri určení vlastníckeho práva k určitej nehnuteľnosti, nemá tento rozsudok všeobecnú záväznosť, ale predstavuje rozhodnutie, ktorým bola sporná otázka vyriešená len vo vzťahu k účastníkom konania. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj prvostupňového súdu zrušiť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Odporcovia sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom taxatívne vymenovaných procesných väd (nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Žiadna z týchto procesných väd nie je v dovolaní namietaná a nezistil ju ani dovolací súd. Dovolanie nie je preto podľa § 237 O. s. p. prípustné.

Ustanovenie § 238 ods. 3 O. s. p. zveruje odvolaciemu súdu oprávnenie založiť prípustnosť dovolania proti jeho rozhodnutiu, proti ktorému by inak dovolanie nebolo prípustné. Z požiadaviek na pripustenie dovolania rozhodnutím odvolacieho súdu vyplýva, že dovolanie môže byť prípustné len na riešenie právnych otázok, ktoré sú zásadného právneho významu. Prípustnosť dovolania musí byť vyslovená vo výroku rozhodnutia a výrok o prípustnosti dovolania musí byť odôvodnený. Možnosť vysloviť prípustnosť dovolania ale neznamená, že by odvolací súd bol oprávnený pripustiť dovolanie úplne ľubovoľne. Zákon mu toto oprávnenie dáva len výnimočne za predpokladu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Odvolací súd musí jasne uviesť, že vyslovuje prípustnosť dovolania pre zásadný význam ním riešenej konkrétnej právnej otázky, pokiaľ nemá po právnej stránke zásadný význam celé rozhodnutie. Sám sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a svoj myšlienkový postup musí dostatočne odôvodniť aj s poukazom na všetky právne závery, ktoré zaujal. Toto má význam z hľadiska toho, že dovolaním prípustným podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolateľ oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu výlučne len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie prípustné. Predmetom posudzovania potom môžu byť len právne otázky súvisiace s posúdením, či napadnuté rozhodnutie spočíva na správnom právnom posúdení veci.

Je potrebné uviesť, že o rozhodnutie odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu ide nielen vtedy, ak odvolací súd posudzoval právnu otázku, ktorá má po právnej stránke zásadný význam z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec (majúci všeobecný dopad na prípady obdobnej povahy), ale predovšetkým vtedy, ak mala posudzovaná otázka zásadný význam pre rozhodnutie v konkrétnej prejednávanej veci. Potom platí, že zásadný právny význam nemá posudzovanie takej právnej otázky, ktorá pre rozhodnutie vo veci nebola určujúca. Zásadný význam právnej otázky, v ktorej odvolací súd pripustil dovolanie preto nemôže existovať mimo rámca podstatného pre rozhodnutie súdu v konkrétnej veci.

Dovolanie je v danej veci prípustné podľa § 238 ods. 3 O. s. p. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí odvolací súd, ktorý v dôvodoch rozhodnutia vymedzil otázku podľa neho zásadného významu, a to, či je nutné žalovať ostatných pozemkových spoluvlastníkov nespochybňujúcich vlastníctvo, resp. reálnu deľbu navrhovateľky.

V súlade so zásadou preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí potom mal odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia túto právnu otázku sám vyriešiť. Súčasne vysvetliť, z akých dôvodov považoval za správny právny záver, z ktorého vychádzal, že bolo povinnosťou navrhovateľky označiť za účastníkov konania na strane odporcov všetkých pozemnoknižných spoluvlastníkov (vo všetkých uvedených pozemnoknižných vložkách), keď predmetom konania bolo určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, ku ktorej svedčí vlastnícke právo podľa zápisu v katastri nehnuteľností na LV č. X. len odporcom. Keďže tak neurobil, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, čo treba považovať za inú vadu konania, ku ktorej musí dovolací súd prihliadať v zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. z úradnej moci (R 6/2002).

Odvolací súd v napadnutom rozsudku založil prípustnosť dovolania za účelom preskúmania správnosti rozhodnutia v otázke, ktorú ale sám nezodpovedal, preto nemožno posúdiť, či a ako ju riešil, akými úvahami sa pritom riadil a k akým záverom dospel. Odvolací súd iba konštatoval nedôvodnosť návrhu pre nedostatok vecnej legitímácie zakladajúcej hmotnoprávnu zodpovednosť navrhovateľky spôsobujúcu zamietnutie návrhu a neriešil právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie. Tiež nevysvetlil prečo považoval z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu v danej veci za potrebné riešenie tejto otázky, keď skutočnosťou, či došlo k reálnej deľbe sa ani nezaoberal a ktorú otázku nemožno posúdiť všeobecne bez toho, aby bolo možné vychádzať z okolností konkrétneho prípadu a nijako sa nevysporiadal ani s námietkami navrhovateľky týkajúcimi sa práve vecnej legitímácie, pričom navrhovateľka odvodzuje vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti od svojej matky, ktorá bola zapísaná ako pozemnoknižná vlastníčka len ako spoluvlastníčka v jedinej pozemnoknižnej vložke č. X..

Z uvedeného vyplýva, že spôsob vyriešenia otázky, pre ktorú bolo dovolanie pripustené, je nepreskúmateľný. Dovolací súd preto nemohol posúdiť, či napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). So zreteľom na to

dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243a ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: